

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора Завгороднього Сергія Миколайовича, завідувача кафедри загальної хірургії та післядипломної хірургічної освіти Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету МОЗ України, Заслуженого лікаря України на дисертаційну роботу Прокопенка Костянтина Анатолійовича «Оптимізація комплексного хірургічного лікування мінно-вибухових уражень у мирного населення», подану на здобуття наукового ступеня з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Актуальність обраної теми дисертації. У сучасних умовах, що супроводжуються активізацією бойових дій та зростанням кількості вибухових уражень у цивільному середовищі, проблема надання медичної допомоги постраждалим із мінно-вибуховими травмами набуває особливої уваги. Характер ушкоджень у цивільного населення має низку відмінностей порівняно з військовими пораненнями, що обумовлено як віковими особливостями пацієнтів, так і наявністю супутніх захворювань та відсутністю захисного спорядження.

З огляду на зазначене, актуальним є пошук нових підходів до діагностики та хірургічного лікування таких пацієнтів із урахуванням адаптації сучасних концепцій, зокрема «damage control surgery», до умов цивільної медицини. Представлена дисертаційна робота присвячена вирішенню саме цих завдань і відповідає запитам практичної охорони здоров'я.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри хірургії №1 Полтавського державного медичного університету, а саме «Розробка сучасних науково обґрунтованих принципів стратифікації, моніторингу і прогнозування перебігу хірургічних захворювань та травм» (№ державної реєстрації 0120U101176), що підтверджує його відповідність актуальним науковим напрямам.

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів, що представлені в дисертації. Дисертація є результатом самостійної роботи автора. Здобувачем проведено повний цикл наукового дослідження: від формулювання мети і завдань до узагальнення результатів. Автором здійснено аналіз наукових джерел,

обрано та обґрунтовано методи дослідження, сформовано клінічну вибірку, проведено аналіз медичної документації 167 пацієнтів із мінно-вибуховими травмами. Дисертант безпосередньо брав участь у лікувально-діагностичному процесі, виконав статистичну обробку матеріалу та оформив результати у вигляді завершеної наукової праці.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій.

Отримані результати є достатньо аргументованими та базуються на аналізі власних клінічних спостережень. Визначені у роботі завдання послідовно реалізовані, що дозволило досягти поставленої мети. Обсяг досліджуваного матеріалу є репрезентативним, а застосовані методи відповідають сучасним вимогам доказової медицини. Висновки дисертації логічно випливають із отриманих результатів та узгоджуються із поставленими завданнями.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження. У роботі запропоновано удосконалені підходи до ведення цивільних пацієнтів із мінно-вибуховими ураженнями. Отримано нові дані щодо особливостей діагностично-лікувальної тактики в сучасних умовах.

Розроблено алгоритм діагностики та лікування, що враховує тяжкість стану пацієнтів, характер і локалізацію ушкоджень. Це дозволяє більш обґрунтовано визначати обсяг хірургічної допомоги та оптимізувати маршрутизацію пацієнтів.

Висновок про повноту опублікованих основних положень дисертації.

Результати дослідження відображені у 10 наукових працях, серед яких 7 статей у фахових виданнях, затверджених МОН України, та 3 публікації у збірниках тез. Додатково отримано 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права.

Наукове та практичне значення отриманих результатів та рекомендації щодо їх використання. Практична цінність роботи полягає у можливості використання запропонованого алгоритму в клінічній практиці для підвищення ефективності лікування постраждалих із мінно-вибуховими ураженнями. Його впровадження сприяє скороченню часу до надання хірургічної допомоги, оптимізації ресурсів медичних закладів та покращенню результатів лікування. Застосування сучасних методів дозволяє зменшити кількість ускладнень і покращити прогноз.

Результати роботи впроваджені у діяльність лікувальних закладів та можуть бути рекомендовані до широкого застосування.

Оцінка структури дисертації, мови та стилю викладення. Дисертація має чітку структуру, відповідає встановленим вимогам і викладена у логічній послідовності. Робота складається з наступних розділів: анотації (двома мовами), вступу, огляду літератури, матеріалів та методів досліджень, двох розділів власних досліджень і їх обговорення, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел (337 посилань) та 5 додатків. Усі розділи взаємопов'язані, матеріал подано доступно та аргументовано. Дисертаційна робота викладена українською мовою на 167 сторінках комп'ютерного тексту. Робота проілюстрована 27 таблицями та 6 рисунками.

У **вступі** дисертаційної роботи автором належним чином обґрунтовано актуальність обраного наукового напрямку, визначено мету та конкретизовано завдання дослідження, висвітлено елементи наукової новизни та практичної цінності отриманих результатів. Також наведено інформацію щодо їх апробації, впровадження у практику та подано перелік наукових праць, опублікованих за темою дослідження.

Перший розділ присвячено узагальненню та аналізу сучасних літературних джерел із проблематики дослідження. У ньому розкрито сучасні уявлення про мінно-вибухову травму, зокрема її класифікацію, патогенетичні особливості та підходи до надання хірургічної допомоги постраждалим. На підставі проведеного аналізу обґрунтовано доцільність і перспективність обраного напрямку наукового пошуку.

У **другому розділі** викладено основні положення щодо організації дослідження, зокрема його дизайн і методологічну основу. Подано характеристику контингенту обстежених пацієнтів, описано застосовані клінічні, лабораторні та інструментальні методи. Окремо висвітлено використані шкали оцінки тяжкості стану, підходи до прогнозування перебігу травматичної хвороби, а також принципи статистичної обробки даних і оцінки результатів.

У **третьому розділі** представлено розроблений автором алгоритм діагностики та лікування, а також підхід до організації маршруту пацієнтів із мінно-вибуховими ураженнями, отриманими в умовах військових дій. Детально охарактеризовано

особливості первинного обстеження, включаючи клінічні, лабораторні та інструментальні методи, а також принципи стратифікації пацієнтів за ступенем тяжкості. Значну увагу приділено обґрунтуванню вибору оптимальної хірургічної тактики залежно від типу та локалізації ушкоджень.

Четвертий розділ містить результати порівняльного аналізу досліджуваних груп з урахуванням застосування запропонованого алгоритму діагностики, лікування та організації лікувального маршруту пацієнтів.

У розділі, присвяченому **аналізу та обговоренню результатів**, проведено їх систематизацію, надано інтерпретацію отриманих даних та здійснено їх порівняння з результатами інших наукових досліджень.

За результатами виконаної роботи автором сформульовано висновки та практичні рекомендації, які є логічним підсумком проведеного дослідження, узгоджуються з поставленою метою та завданнями і ґрунтуються на отриманих даних.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Публікації та дисертаційна робота Прокопенка Костянтина Анатолійовича на тему: «Оптимізація комплексного хірургічного лікування мінно-вибухових уражень у мирного населення» не містить виявлених текстових та інших запозичень. Порушень академічної доброчесності у дисертації не виявлено, що підтверджується результатами перевірки відповідно до чинних нормативних документів.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Суттєвих недоліків у роботі не виявлено. Окремі зауваження стосуються стилістики викладення та термінології і не впливають на загальну позитивну оцінку.

У плані дискусії хотілося б отримати відповіді на наступні запитання:

1. В Вашій роботі в практичних рекомендаціях Ви в приймальному відділенні поділяли пацієнтів на стабільних та нестабільних. Якими саме клінічними та інструментальними критеріями Ви керувалися при стратифікації пацієнтів на стабільних і нестабільних?
2. Які організаційні переваги дає Ваш алгоритм для роботи хірургічної служби?

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Прокопенка Костянтина Анатолійовича «Оптимізація комплексного хірургічного лікування мінно-вибухових уражень у мирного населення» є завершеним науковим дослідженням, що вирішує актуальну науково-практичну проблему.

За своїм змістом, рівнем виконання та значенням отриманих результатів дисертаційна робота Прокопенка Костянтина Анатолійовича відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» №44 від 12 січня 2022 р. (зі змінами внесеними згідно з Постановою КМУ №341 від 21 березня 2022 р.), а її автор Прокопенко Костянтин Анатолійович заслуговує присвоєння ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 - «Медицина»

Офіційний опонент

завідувач кафедри загальної хірургії

та післядипломної хірургічної освіти

Навчально-наукового інституту післядипломної освіти

Запорізького державного медико-фармацевтичного

університету МОЗ України,

Заслужений лікар України,

доктор медичних наук, професор

Сергій ЗАВГОРОДНІЙ